

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JEZYKA POLSKIEGO

kl. IV

WYMAGANIA	
PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
WŚRÓD ZNAJOMYCH I PRZYJACIÓŁ <ul style="list-style-type: none">• określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi• rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała)• odczytuje relacje między postaciami przedstawionymi na ilustracji• słuchając, określa relacje między rozmówcami• określa czynniki pomagające nazwać więzi• ustala temat rozmowy• inscenizuje rozmowę• przedstawia bohaterów literackich• uzasadnia swój stosunek do postaci• identyfikuje postaci pozytywne/negatywne w baśniach• rozróżnia postaci z baśni: rzeczywiste i fantastyczne• wybiera informacje dotyczące postaci• nazywa uczucia bohatera literackiego i ich przyczyny• wnioskuje o uczuciach postaci literackiej, porównuje je z własnymi• redaguje rady, podając rzeczowe argumenty• identyfikuje sytuację wymagającą znajomości alfabetu• określa funkcje alfabetu• wartościuje znaczenie wyraźnego mówienia• literuje w celu poprawnego zapisania trudnych wyrazów• poznaje stronę internetową wydawnictwa• odczytuje informacje o budowie podręcznika	WŚRÓD ZNAJOMYCH I PRZYJACIÓŁ <ul style="list-style-type: none">• rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady• porównuje siebie z wybraną postacią literacką• odczytuje wrażenia wzrokowe, słuchowe i dotykowe oraz uczucia• precyzyjnie formułuje pytania do opisu zdarzenia• układa własną wersję początku i końca historii• układa tekst z wyrazami z <i>rz</i>• poprawnie używa znaków interpunkcyjnych w dialogu• inscenizuje sytuację spotkania z nową osobą• redaguje dialog z asertywną odmową• opowiada według planu• opowiada baśń, korzystając z historyjki obrazkowej i podanego słownictwa• Wyjaśnia przenośny sens wypowiedzi• Formułuje opinię o postaci w wykorzystaniem podanego słownictwa• Uczestniczy w rozmowie na podany temat• Dyskutuje na temat wymowy utworu poetyckiego• Redaguje zapowiedź wydawniczą, uzupełniając tekst• Tworzy notatkę słowno-graficzną na podany temat

- rozróżnia **samogłoski** od **spółgłosek**
- dostrzega różnice między wymową spółgłosek i samogłosek
- wymawia wyrazy ze świadomością układu narządów mowy i ich wpływu na wyrazistość mowy
- identyfikuje **wiersz**
- rozumie przenośny sens utworu
- określa temat wypowiedzi
- określa wartości wpisane w utwór (przyjaźń)
- mówi na temat
- opowiada zdarzenia
- rozumie regułę ortograficzną pisowni wyrazów z *rz* wymiennym
- wyjaśnia pisownię wyrazów z *rz* wymiennym
- czyta ze zrozumieniem tekst informacyjny
- odczytuje sposoby porozumiewania się z rysunku
- opisuje zachowania postaci
- określa czynniki sprzyjające i utrudniające komunikowanie się
- określa zagrożenia związane z zawieraniem znajomości i sposoby ich unikania
- identyfikuje w tekście **zwroty grzecznościowe**
- redaguje **dialog**
- odczytuje zachowanie bohatera jako pozytywne/negatywne
- odczytuje zasady kulturalnego zachowania w tekście literackim
- wyszukuje zasady dobrego zachowania w podanych sytuacjach
- identyfikuje dialog w tekście wiersza
- uzasadnia pisownię wyrazów z *ó*
- wyjaśnia pisownię wyrazów z **ó wymiennym**
- poprawnie zapisuje wyrazy z *ó* wymiennym
- określa relacje między postaciami
- określa postawy bohaterów
- nazywa cechy postaci na podstawie opisu zachowania
- gromadzi informacje o postaci
- opisuje myśli bohatera

- rozumie przenośny sens wypowiedzi
- opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych
- tworzy własną ilustrację do wiersza
- rozpoznaje homonimy
- wyjaśnia znaczenie homonimów
- rozumie słuchaną i oglądaną (historyjka obrazkowa) baśń
- wyjaśnia motywacje bohaterów
- określa relacje między bohaterami
- rozważa konsekwencje ryzykownego postępowania
- tworzy opowiadanie odtwórcze
- rozumie słuchaną i oglądaną (historyjka obrazkowa) baśń
- odczytuje kolejne zdarzenia w komiksie
- odczytuje informacje z fotografii
- identyfikuje **wers, strofę**
- nazywa przeżycia osoby mówiącej
- wyodrębnia sytuacje w wierszu
- odczytuje reakcje bohaterów wobec zagrożenia
- klasyfikuje reakcje bohaterów jako pozytywne
- określa działania, cechy i dążenia postaci w różnych sytuacjach; dostrzega zmianę
- opisuje fotografie według podanych dyspozycji
- gromadzi informacje na temat bohatera i miejsca akcji
- gromadzi informacje do opisu
- analizuje opis literacki (budynek)
- porządkuje wydarzenia
- notuje podczas słuchania
- umieszcza wydarzenia na osi czasu
- redaguje plan, zachowując jednolitą formę
- opowiada o swojej kolekcji, korzystając z pytań pomocniczych

W ZWYKŁY I NIEZWYKŁY SPOSÓB O ZJAWISKACH

- Rozpoznaje obrazy poetyckie
- Nadaje tytuł obrazom poetyckim
- Nazywa cechy bohaterów wiersza
- Opisuje zachowanie bohaterów wiersza
- Rozpoznaje opis
- Nazywa środki artystyczne tworzące obraz poetycki
- Rozumie przesłanie przysłów
- Omawia głosową interpretację wiersza
- Rozpoznaje ożywienie
- Określa temat obrazu
- Nazywa swoje odczucia wywołane oglądem dzieła
- Rozpoznaje epitety i określa jego funkcje w tekście
- Rozpoznaje porównania i określa jego funkcje w tekście
- Rozpoznaje uosobienie
- Porządkuje punkty planu tekstu
- Wyodrębnia w tekście części zgodnie z planem tekstu
- Opowiada przebieg zjawiska atmosferycznego z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Analizuje poetycki opis zjawiska atmosferycznego
- Rozpoznaje fragmenty oddziałujące na zmysł: wzroku, słuchu, dotyku
- Ogląda program telewizyjny
- Nazywa czynności prezentera telewizyjnego
- Omawia zachowanie prezentera telewizyjnego
- Notuje czasowniki użyte przez prezentera telewizyjnego
- Rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne w wypowiedzi
- Poprawia tekst, unikając powtarzania tych samych wyrazów
- Gromadzi przymiotniki wraz z wyrazami określanymi
- Tworzy związki przymiotnika z wyrazami określanymi
- Nazywa części mowy określane przez przymiotnik
- Klasyfikuje przymiotniki według cech i właściwości
- Rozpoznaje przymiotniki

W ZWYKŁY I NIEZWYKŁY SPOSÓB O ZJAWISKACH

- Opisuje obrazy poetyckie
- Opisuje zachowanie bohaterów wiersza
- Omawia głosową interpretację wiersza
- Analizuje budowę obrazów poetyckich
- Analizuje poetycki opis zjawiska atmosferycznego
- Rozpoznaje uosobienie i określa jego funkcje w tekście
- Uzasadnia zastosowanie uosobienia w wierszu
- Nazywa czynności prezentera telewizyjnego
- Omawia zachowanie prezentera telewizyjnego
- Wnioskuje na podstawie obserwacji przykładów o zasadzie pisowni nie z przymiotnikami w stopniu równym, wyższym i najwyższym
- Wnioskuje o genezie dzieła na podstawie informacji biograficznych
- Zna sposoby stopniowania przymiotników: stopniowanie regularne, nieregularne, opisowe.
- Odczytuje przenośne znaczenie wypowiedzi lirycznej
- Redaguje artykuł prasowy – relację z przebiegu zjawiska atmosferycznego wg schematu, stosując odpowiednie słownictwo

- Określa funkcje przymiotników w tekście
- Określa formę gramatyczną przymiotników w związku z rzeczownikiem
- Odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje
- Poprawia błędy gramatyczne związku przymiotnika z rzeczownikiem w tekście
- Tworzy stopień wyższy i najwyższy od stopnia równego
- Stopniuje przymiotniki
- Odróżnia przymiotniki, które się stopniują od niepodlegających stopniowaniu
- Odmienia przez przypadki rzeczownik
- Podaje oboczności tematu
- Zna zasadę pisowni ó, u, rz, ż, ch w zakończeniach wyrazów
- Stosuje zasady pisowni nie z przymiotnikami w stopniu równym, wyższym i najwyższym
- Stosuje zasadę pisowni ó, u, rz, ż, ch w zakończeniach wyrazów
- Stosuje zasady pisowni ó, u, rz, ż, ch
- Uzasadnia pisownię nie z rzeczownikiem
- Cytuje fragmenty opisujące bohatera wiersza
- Cytuje fragmenty charakteryzujące bohatera wiersza
- Rozpoznaje bohatera wiersza
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Rozpoznaje epitet
- Rozpoznaje porównanie
- Wyjaśnia przenośne znaczenie wypowiedzi osoby mówiącej
- Recytuje wiersz
- Redaguje tekst w roli prezentera z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Wygłasza tekst w roli prezentera telewizyjnego
- Redaguje dialog między bohaterami wiersza
- Redaguje opis obrazu według wskazówek
- Uzupełnia notatkę na temat wiersza
- Redaguje wypowiedź w roli bohatera o jego pragnieniach i marzeniach, stosując czasowniki w 1 os. l. pojedynczej

- Redaguje dialog
- Redaguje dialog z zastosowaniem wyrazów z ó, u, rz, ż, ch w zakończeniach
- Opisuje zdjęcie, stosując przymiotniki w różnych stopniach
- Interpretuje głosowo utwór poetycki, oddając intonacją i barwą głosu nastrój towarzyszący zdarzeniom
- Redaguje opowiadanie fantastyczne wyjaśniające powstanie zjawiska atmosferycznego

W SZKOLE

- Stosuje zwroty grzecznościowe w zależności od rozmówcy
- Odczytuje niewerbalne środki komunikowania się (**gest, mimika, postawa ciała**)
- Określa zasady kulturalnej rozmowy z dorosłym i rówieśnikiem
- Odczytuje informacje z fotografii
- Określa temat tekstu
- Dostrzega relacje między częściami składowymi utworu (**akapit**)
- Rozumie funkcje litery *i* w sylabie
- Dzieli wyraz na **syłaby**
- Identyfikuje osobę mówiącą w wierszu
- Identyfikuje **wers, strofę**
- Nazywa przeżycia osoby mówiącej
- Wyodrębnia sytuacje w wierszu
- Tworzy według wzoru spis książek: imię i nazwisko autora, tytuł (w cudzysłowie)
- Wyodrębnia części tekstu
- Wyszukuje w tekście informacje na podany temat
- Uzupełnia dyplom
- Uzupełnia tabele informacjami z tekstu
- Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, **czytelnika**)
- Odróżnia nadawcę od adresata w korespondencji elektronicznej
- Redaguje zwięzłą wypowiedź (sms)
- Redaguje e-mail
- Wyjaśnia pisownię wyrazów z *ż*

W SZKOLE

- Redaguje opis obiektu, dzieląc wypowiedź na akapity i wykorzystując podane słownictwo
- Redaguje wypowiedź (zachętę) z uzasadnieniem
- Ocenia tekst pod względem poprawności ortograficznej – przenoszenie wyrazów
- Korzysta ze słownika ortograficznego, odczytując oznaczenia dotyczące podziału wyrazu przy przenoszeniu
- Opowiada zabawną historię
- Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wypowiedzi (*patrzeć na coś przez palce, przymknąć na coś oko, z przymrużeniem oka*)
- Określa nastrój wiersza
- Analizuje opis literacki (budynek)
- Rozróżnia **autora od narratora**
- Redaguje opis obiektu na podstawie notatki słowno-graficznej
- Wykonuje makietę miejsca akcji
- Notuje podczas słuchania
- Określa swoją postawę W konfrontacji z postawą podmiotu lirycznego
- Korzysta ze słownika ortograficznego
- Uzasadnia swoje zdanie w rozmowie na zadany temat, odwołując się do przykładów z doświadczenia lub

<p>wymiennym</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ż</i> wymiennym • Rozumie regułę ortograficzną pisowni wyrazów z <i>ż</i> wymiennym • Poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ch</i> wymiennym • Wyjaśnia pisownię wyrazów z <i>ch</i> wymiennym • Odczytuje regułę ortograficzną pisowni wyrazów z <i>ch</i> wymiennym • Odczytuje regułę ortograficzną <i>ch</i> przed spółgłoskami, po literze <i>s</i>, na końcu wyrazu • Wyjaśnia pisownię wyrazów z <i>ch</i> przed spółgłoskami, po literze <i>s</i>, na końcu wyrazu • Poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ch</i> przed spółgłoskami, po literze <i>s</i>, na końcu wyrazu • Odczytuje elementy gatunkowe listu • Odczytuje nadawcę i adresata korespondencji • Redaguje list prywatny • Odczytuje regułę ortograficzną pisowni wyrazów z <i>rz</i> po spółgłoskach • Wyjaśnia pisownię wyrazów z <i>rz</i> po spółgłoskach • Poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i> po spółgłoskach – przedstawia sytuację na podstawie rysunku, używając wyrazów z <i>rz</i> • Rozpoznaje porównanie • Dzieli wyraz na sylaby przy przenoszeniu • Identyfikuje narratora • Rozróżnia elementy historyczne, legendarne i baśniowe • Przedstawia wydarzenia w ciągu chronologicznym • Identyfikuje podmiot liryczny • Rozpoznaje rym • Poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ż</i> • W sylabach <i>ża-</i>, <i>żo-</i>, <i>żu-</i>, <i>ży</i> • Identyfikuje typowe cechy baśni: początek i zakończenie, postaci, fantastykę, czas i miejsca wydarzeń • Klasyfikuje bohaterów na pozytywnych i negatywnych • Identyfikuje wyrazy pokrewne 	<p>obserwacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opowiada baśń ze świadomością roli narratora i dialogu • Redaguje dialog z użyciem frazeologizmów pochodzenia baśniowego • Redaguje ciąg dalszy opowiadania • Tworzy piosenkę o potrzebach dzieci • Czyta, oddając głosem intencje • Redaguje porady • Opracowuje hasła i ilustracje do małej encyklopedii • Cytuje • Identyfikuje obraz poetycki • Redaguje przepis kucharski • Opisuje dzieło sztuki, stosując trójdzielną kompozycję • Określa funkcję epitetów • Określa cel i efekt połączenia filmu aktorskiego z animowanym • Odczytuje elementy dzieła sztuki (pejzaż) • Tworzy dalszy ciąg historii w formie wiersza • Redaguje opowiadanie z dialogiem odtwórcze • Określa elementy tworzące żartobliwy charakter utworu
--	--

- tworzy rodzinę **wyrazów**
- Redaguje list do osoby dorosłej
- Poprawnie zapisuje **wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna**
- Tworzy nazwy zakończone na -ów, -ówka, -ówna
- Zna wyjątki: skuwka, zasuwka, wsuwka
- Odczytuje regułę ortograficzną
- Uzupełnia tekst **wyrazami z u**
- Stosuje akapity w opisie postaci
- Rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe **części mowy – rzeczownik**
- Podaje przykłady rzeczowników nazywających osoby, zwierzęta, rośliny, przedmioty, cechy
- Rośliny, przedmioty, cechy, czynności, zjawiska
- Rozpoznaje w tekście **przypadki, liczby (pojedyncza, mnoga) i Rodzaje gramatyczne (męski, żeński, nijaki)**; rozumie ich funkcje w wypowiedzi
- Stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczowników
- Odczytuje obraz: autor, tytuł, czas i Miejsce powstania, nazwa **muzeum**, treść, nastrój
- Rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy – **przymiotnik**
- Rozpoznaje w tekście przypadki, liczby i rodzaje gramatyczne (**męskoosobowy, niemęskoosobowy**) przymiotnika; rozumie ich funkcje
- Stosuje poprawne formy gramatyczne przymiotnika
- Rozumie treść czytanego tekstu
- Odróżnia zawarte w tekście informacje **ważne od drugorzędnych**
- Redaguje **plan ramowy** zdarzeń
- Opowiada o wydarzeniach przedstawionych w **komiksie**
- Identyfikuje **czasowniki** w wypowiedzi słuchanej i czytanej
- Rozróżnia formy **osobowe i nieosobowe** czasownika, w tym **bezokolicznik**
- Rozpoznaje w tekście formy **liczby, osoby, czasu i rodzaje gramatyczne** – rozumie ich funkcje w Wypowiedzi

- Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych
- Odczytuje **rytm** wiersza
- Rozpoznaje rymowankę
- Rozpoznaje **film animowany** aktorski
- Identyfikuje **przenośnię**
- Identyfikuje **przysłówki** (słuchając I czytając tekst), rozumie ich funkcje
- Uzupełnia tekst przysłówkami
- Odczytuje regułę pisowni wyrazów **wielką i małą literą**
- Odczytuje **elementy prawdziwe (rzeczywiste), prawdopodobne, fantastyczne**
- Odróżnia **fikcję literacką** od rzeczywistości
- Ćwiczy pisownię wyrazów z **ż niewymiennym**
- Rozpoznaje cechy legendy w tekście

W KRAINACH MARZEŃ, SNU I BAŚNI

- Rozpoznaje i omawia przenośnię
- Określa rodzaj podanych wypowiedzeń
- Rozróżnia wypowiedzenia wykrzyknikowe od neutralnych
- Przekształca wypowiedzenia używając trybu przypuszczającego lub rozkazującego
- Czyta na głos wypowiedzi z odpowiednią intonacją.
- Wyodrębnia wydarzenia ważne i drugorzędne (w związku Z tworzeniem planu wydarzeń)
- Podaje **wyrazy bliskoznaczne**
- Rozpoznaje orzeczenie w wypowiedzeniach
- Rozróżnia równoważniki od zdań
- Określa miejsce i czas akcji
- Rozpoznaje elementy fantastyczne i prawdopodobne
- Odczytuje przesłanie baśni
- Odróżnia **fikcję** od **rzeczywistości**

- Odróżnia prawdę od fałszu
- Odpowiada na pytania do tekstu
- Identyfikuje wyrazy z **ó niewymiennym**
- Redaguje opis postaci
- Przedstawia wydarzenia w ciągu przyczynowo-skutkowym

W KRAINACH MARZEŃ, SNU I BAŚNI

- Redaguje opowiadanie fantastyczne
- Tworzy wypowiedzenia uwzględniając cel wypowiedzi
- Dostrzega sposób tworzenia wyrazów złożonych
- Prezentuje film / program telewizyjny, korzystając z podanego słownictwa
- Oddziela przecinkiem w zdania złożone
- Redaguje wniosek z dyskusji
- Rozpoznaje obrazy poetyckie w wierszu
- Proponuje rozwiązania sytuacji problemowych
- Nazywa i analizuje uczucia bohatera
- Nazywa swoje wrażenia i opisuje uczucia po lekturze tekstu z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Omawia i wyjaśnia związek tytułu z

- Identyfikuje osobę mówiącą w wierszu
- Nazywa uczucia bohatera
- Porządkuje plan tekstu
- Nazywa swoje wrażenia po lekturze tekstu
- Rozpoznaje osobę mówiącą w utworze, bohatera wiersza
- Określa elementy świata przedstawionego (bohaterów, czas, miejsce, wydarzenia)
- Uzasadnia swoje zdanie w dyskusji
- Gromadzi informacje o bohaterze
- Określa temat wiersza
- Cytuje fragment wskazujący na osobę mówiącą
- Rozpoznaje przenośnię
- Rozpoznaje onomatopieję
- Wyjaśnia elementy fantastyczne w utworze
- Wyjaśnia przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- Podaje przykłady nieodmiennych części mowy
- Rozpoznaje zdanie pojedyncze, zdanie złożone, równoważnik zdania
- Rozpoznaje czasowniki w formie osobowej
- Rozpoznaje orzeczenie
- Odróżnia zdanie od równoważnik zdania
- Tworzy zdania złożone ze zdań pojedynczych przy pomocy spójnika
- Wypowiada się na temat wartości pozytywnych i ich przeciwieństw wpisanych w fabułę filmu (np. Miłość, skromność, powściągliwość, oddanie)
- Nazywa elementy rzeczywistości fikcyjnej
- Odpowiada na pytania dotyczące świata przedstawionego lektury
- Określa cechy gatunkowe baśni na podstawie lektury
- Określa wymowę utworu
- Analizuje motywacje bohatera
- Analizuje skutki decyzji bohatera
- Analizuje problem sposobów osiągnięcia szczęścia
- Redaguje baśni według wskazówek

treścią wiersza

- Objaśnia przenośne znaczenia obrazu poetyckiego

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JEZYKA POLSKIEGO

kl. V

WYMAGANIA	
PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
<p style="text-align: center;">DZIWNY TEN ŚWIAT</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozpoznaje obrazy poetyckie• Nazywa uczucia bohaterów• Określa nastrój wypowiedzi poetyckiej• Gromadzi informacje o sytuacji lirycznej• Nazywa przeżycia osoby mówiącej• Identyfikuje apostrofę• Identyfikuje osobę mówiącą / podmiot liryczny• Charakteryzuje podmiot liryczny• Dzieli się swoimi wrażeniami po przeczytaniu tekstu• Wyjaśnia przenośny sens wypowiedzi• Gromadzi informacje o cechach gatunkowych przypowieści• Charakteryzuje komiks• Identyfikuje elementy graficzne komiksu informujące o uczuciach bohaterów• Dokonuje przekładu intersemiotycznego wiersza• Odróżnia autora od nadawcy i odbiorcy wypowiedzi lirycznej• Odczytuje sytuację przedstawioną na rysunku: czynności postaci, cel spotkania• Zna zasady pisowni <i>ó, rz, ż, ch</i>• Uzasadnia pisownię wyrazów z <i>ó, rz, ż, ch</i>• Odróżnia wyrazy z <i>ó, rz, ż, ch</i> wymiennym od niewymiennego• Stosuje zasady pisowni <i>ó, rz, ż, ch</i>• Rozpoznaje czasowniki z <i>rz</i> niewymiennym• Gromadzi wyrazy z <i>rz</i> niewymiennym• Opowiada wydarzenia z wykorzystaniem zgromadzonych wyrazów z <i>rz</i> niewym.• Uczestniczy w rozmowie na temat zachowania się w określonej sytuacji• Formułuje pytania do podanej odpowiedzi• Redaguje pytania, wykorzystując podane słownictwo• Formułuje pytania otwarte• Formułuję zasady zachowania się• Wyraża swoje zdanie• Uzasadnia własne zdanie• Na podstawie tekstu ustala prawdziwość informacji• Wyszukuje informacje na podany temat• Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na	<p style="text-align: center;">DZIWNY TEN ŚWIAT</p> <ul style="list-style-type: none">• Opisuje obrazy poetyckie• Odczytuje przenośne znaczenie obrazów poetyckich• Wyjaśnia sposób wyrażania przeżyć osoby mówiącej• Wyjaśnia przenośny sens wypowiedzi• Definiuje przypowieść• Organizuje wystawę prac: nadaje tytuł wystawie, podpisuje ekspozycje• Uczestniczy w rozmowie na określony temat z wykorzystaniem podanego słownictwa• Formułuję zasady zachowania się• Wyraża swoje zdanie• Uzasadnia własne zdanie• Redaguje wypowiedź poetycką w roli z zastosowaniem rymów• Wnioskuje o znaczeniu słowa, korzystając ze słownika języka polskiego• Określa czynniki pomagające i utrudniające odbiór informacji

podany temat, wyrażając swoje zainteresowania i upodobania

- Redaguje wypowiedź w roli bohatera komiksu z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Tworzy komiks
- Opisuje fotografię z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Redaguje notatkę na temat
- Opisuje swoje przeżycia związane z określonym wydarzeniem
- Czyta głośno tekst z właściwą wymową, odpowiednim tempem i głośnością
- Korzysta ze słownika ortograficznego

ODPOWIEDZI NA WAŻNE PYTANIA

- Cytuje fragment tekstu
- Odczytuje przenośny sens wypowiedzi
- Wyodrębnia części dramatu: akt, scenę, dialog, monolog
- Wymienia bohaterów utworu
- Nadaje tytuły ilustracjom
- Formułuje opinię o postaci w wykorzystaniem podanego słownictwa
- Określa etapy tworzenia świata na podstawie opowieści biblijnej
- Dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstu
- Przyporządkowuje ilustracje odpowiednim fragmentom/wersetom tekstu
- Odróżnia tekst główny od pobocznego (didaskalia)
- Ilustruje wydarzenia
- Tworzy komiks
- Rozpoznał rzeczownik
- Określa funkcje rzeczownika w tekście
- Odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych
- Uzupełnia tekst rzeczownikami w określonej formie gramatycznej
- Określa formę gramatyczną rzeczowników (przypadek, liczbę, rodzaj)
- Podaje tematy oboczne
- Podaje oboczności tematu w odmianie wyrazów
- Stosuje odpowiednią formę gramatyczną rzeczowników
- Rozpoznaje rzeczowniki z przeczeniem *nie*
- Stosuje zasady pisowni rzeczowników z

ODPOWIEDZI NA WAŻNE PYTANIA

- Wyjaśnia przenośny sens wypowiedzi
- Formułuje opinię o postaci w wykorzystaniem podanego słownictwa
- Dokonuje przekładu tekstu dramatu na pantomimę
- Świadomie używa rzeczowników nazywających ludzi, zwierzęta, przedmioty, rośliny i zjawiska
- Wyjaśnia przyczyny różnic w wierzeniach starożytnych
- Syntetyzuje informacje o powstaniu świata na podstawie mitologii starożytnych ludów
- Uczestniczy w rozmowie na podany temat
- Dyskutuje na temat wymowy utworu poetyckiego
- Redaguje zapowiedź wydawniczą, uzupełniając tekst
- Tworzy notatkę słowno-graficzną na podany temat

przeczeniem *nie*

- Rozpoznaje mit
- Redaguje opis krajobrazu i emocji w roli postaci
- Gromadzi czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki do opisu sytuacji przedstawionej na ikonografii
- Redaguje opis ilustracji wg schematu
- Przedstawia głosową interpretację utworu
- Redaguje opowiadanie o określonym tytule
- Uzupełnia szczegółowy plan wydarzeń
- Redaguje ramowy plan wydarzeń
- Tworzy plan zdarzeń
- Redaguje notatkę informacyjną do słownika postaci mitologicznych
- Redaguje wypowiedź w określonej intencji: oskarżenie, pochwałę
- Opisuje pomieszczenie i krajobraz
- Tworzy związki wyrazowe do opisu
- Redaguje zaproszenie z wykorzystaniem informacji o bohaterach, miejscu, czasie i celu
- Wprowadza do listu prywatnego opis pomieszczenia i krajobrazu
- Redaguje wypowiedzi bohaterów
- Czyta głośno tekst, dążąc do wywołania odpowiedniego nastroju u odbiorcy
- Czyta głośno partie dialogowe dramatu z podziałem na role
- Gromadzi informacje o postaci wg schematu
- Gromadzi informacje o bohaterze
- Gromadzi określenia rzeczowników do opisu pomieszczenia i krajobrazu
- Korzysta ze słownika wyrazów bliskoznaczných (synonimów)
- Eliminuje powtórzenia w tekście, wykorzystując informacje z hasła słownikowego
- Gromadzi informacje o bohaterach, miejscach i czasie zdarzeń
- Korzysta z różnych źródeł informacji na temat imion bogów w starożytnych mitologiach, np. rzymskiej, japońskiej, skandynawskiej
- Korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny

W ZWYKŁY I NIEZWYKŁY SPOSÓB O ZJAWISKACH

- Rozpoznaje obrazy poetyckie
- Nadaje tytuł obrazom poetyckim
- Nazywa cechy bohaterów wiersza
- Opisuje zachowanie bohaterów wiersza
- Rozpoznaje opis
- Nazywa środki artystyczne tworzące obraz

W ZWYKŁY I NIEZWYKŁY SPOSÓB O ZJAWISKACH

- Opisuje obrazy poetyckie

<p>poetycki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie przesłanie przysłów • Omawia głosową interpretację wiersza • Rozpoznaje ożywienie • Określa temat obrazu • Nazywa swoje odczucia wywołane oglądem dzieła • Rozpoznaje epitety i określa jego funkcje w tekście • Rozpoznaje porównania i określa jego funkcje w tekście • Rozpoznaje uosobienie • Porządkuje punkty planu tekstu • Wyodrębnia w tekście części zgodnie z planem tekstu • Opowiada przebieg zjawiska atmosferycznego z wykorzystaniem podanego słownictwa • Analizuje poetycki opis zjawiska atmosferycznego • Rozpoznaje fragmenty oddziałujące na zmysł: wzroku, słuchu, dotyku • Ogląda program telewizyjny • Nazywa czynności prezentera telewizyjnego • Omawia zachowanie prezentera telewizyjnego • Notuje czasowniki użyte przez prezentera telewizyjnego • Rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne w wypowiedzi • Poprawia tekst, unikając powtarzania tych samych wyrazów • Gromadzi przymiotniki wraz z wyrazami określanymi • Tworzy związki przymiotnika z wyrazami określanymi • Nazywa części mowy określane przez przymiotnik • Klasyfikuje przymiotniki według cech i właściwości • Rozpoznaje przymiotniki • Określa funkcje przymiotników w tekście • Określa formę gramatyczną przymiotników w związku z rzeczownikiem • Odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje • Poprawia błędy gramatyczne związku przymiotnika z rzeczownikiem w tekście • Tworzy stopień wyższy i najwyższy od stopnia równego • Stopniuje przymiotniki • Odróżnia przymiotniki, które się stopniają od niepodlegających stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zachowanie bohaterów wiersza • Omawia głosową interpretację wiersza • Analizuje budowę obrazów poetyckich • Analizuje poetycki opis zjawiska atmosferycznego • Rozpoznaje uosobienie i określa jego funkcje w tekście • Uzasadnia zastosowanie uosobienia w wierszu • Nazywa czynności prezentera telewizyjnego • Omawia zachowanie prezentera telewizyjnego • Wnioskuje na podstawie obserwacji przykładów o zasadzie pisowni nie z przymiotnikami w stopniu równym, wyższym i najwyższym • Wnioskuje o genezie dzieła na podstawie informacji biograficznych • Zna sposoby stopniowania przymiotników: stopniowanie regularne, nieregularne, opisowe. • Odczytuje przenośne znaczenie wypowiedzi lirycznej • Redaguje artykuł prasowy – relację z przebiegu zjawiska atmosferycznego wg schematu, stosując odpowiednie słownictwo
---	---

- Odmienia przez przypadki rzeczownik
- Podaje oboczności tematu
- Zna zasadę pisowni ó, u, rz, ż, ch w zakończeniach wyrazów
- Stosuje zasady pisowni nie z przymiotnikami w stopniu równym, wyższym i najwyższym
- Stosuje zasadę pisowni ó, u, rz, ż, ch w zakończeniach wyrazów
- Stosuje zasady pisowni ó, u, rz, ż, ch
- Uzasadnia pisownię nie z rzeczownikiem
- Cytuje fragmenty opisujące bohatera wiersza
- Cytuje fragmenty charakteryzujące bohatera wiersza
- Rozpoznaje bohatera wiersza
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Rozpoznaje epitety
- Rozpoznaje porównanie
- Wyjaśnia przenośne znaczenie wypowiedzi osoby mówiącej
- Recytuje wiersz
- Redaguje tekst w roli prezentera z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Wygłasza tekst w roli prezentera telewizyjnego
- Redaguje dialog między bohaterami wiersza
- Redaguje opis obrazu według wskazówek
- Uzupełnia notatkę na temat wiersza
- Redaguje wypowiedź w roli bohatera o jego pragnieniach i marzeniach, stosując czasowniki w 1 os. l. pojedynczej
- Redaguje dialog
- Redaguje dialog z zastosowaniem wyrazów z ó, u, rz, ż, ch w zakończeniach
- Opisuje zdjęcie, stosując przymiotniki w różnych stopniach
- Interpretuje głosowo utwór poetycki, oddając intonacją i barwą głosu nastrój towarzyszący zdarzeniom
- Redaguje opowiadanie fantastyczne wyjaśniające powstanie zjawiska atmosferycznego

GDZIE STOPY NASZE

- Identyfikuje osobę mówiącą w wierszu
- Rozpoznaje osobę mówiącą w utworze, bohatera wiersza
- Znajduje obrazy poetyckie
- Charakteryzuje podmiot zbiorowy jako rodzaj podmiotu lirycznego
- Określa elementy świata przedstawionego (bohaterów, czas, miejsce, wydarzenia)
- Nazywa uczucia bohatera
- Porządkuje plan tekstu

GDZIE STOPY NASZE

- Opisuje i wyjaśnia obrazy poetyckie
- Charakteryzuje podmiot zbiorowy jako rodzaj podmiotu lirycznego
- Nazywa i analizuje uczucia bohatera
- Nazywa swoje wrażenia i opisuje uczucia po lekturze tekstu z wykorzystaniem podanego

<ul style="list-style-type: none"> • Poszczególnym punktom planu przyporządkowuje właściwy fragment tekstu • Cytuje fragmenty informujące o wydarzeniach i uczuciach bohatera • Nazywa uczucia bohatera, korzystając ze słownika synonimów • Odróżnia dziennik od pamiętnika • Nazywa swoje wrażenia po lekturze tekstu z wykorzystaniem podanego słownictwa • Przedstawia sytuację ukazaną w utworze • Charakteryzuje narratora trzecioosobowego i wszechwiedzącego • Rozpoznaje liczebniki • Odróżnia liczebniki główne od porządkowych • Tworzy związki liczebników głównych z rzeczownikami • Zapisuje słownie liczebniki • Odmienia przez przypadki liczebniki główne i porządkowe • Rozpoznaje czasowniki w tekście • Określa formy gramatyczne czasowników: osobę, liczbę, rodzaj, czas • Stosuje odpowiednie formy gramatyczne czasowników • Wśród form nieosobowych czasownika rozróżnia bezokoliczniki i formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>. • Tworzy od bezokoliczników nieosobowe formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i> • Rozpoznaje tryb oznajmujący, rozkazujący i przypuszczający czasowników • Stosuje czasowniki w trybie oznajmującym, rozkazującym i przypuszczającym • Zgodnie z zasadami pisze częśćkę <i>nie</i> z liczebnikami, przysłówkami, przymiotnikami, rzeczownikami • Zna wyjątki od zasady pisowni <i>nie</i> z liczebnikami • Przeczenie <i>nie</i> z czasownikami pisze rozdzielnie • Stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy • Stosuje zasady pisowni łącznej z osobowymi formami czasownika • Stosuje zasady pisowni rozłącznej z bezokolicznikiem, wyrazami typu <i>można</i>, <i>trzeba</i>, <i>warto</i> oraz bezosobowymi formami czasownika zakończonymi na <i>-no</i>, <i>-to</i> • Uczestniczy w rozmowie o sposobach zdobywania informacji • Redaguje kartkę pocztową (lub e-mail) z 	<p>słownictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia cechy, motywację i przyczyny działań bohatera • Przekształca związki liczebników głównych z rzeczownikami w związki liczebników porządkowych z rzeczownikami • Zna i stosuje wyjątki od zasady pisowni <i>nie</i> z liczebnikami • Zgodnie z zasadami pisze częśćkę <i>nie</i> z liczebnikami, przysłówkami, przymiotnikami, rzeczownikami • Określa intencje wypowiedzi, uwzględniając znaki interpunkcyjne: wykrzyknik, znak zapytania, wielokropek • Redaguje wypowiedź w roli z wykorzystaniem czasowników w trybie rozkazującym, słownictwa określającego następstwo w czasie, stosunki
---	--

<p>użyciem wyrazów we wskazanych formach</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat postaci mitycznej w kontekście współczesnych czasów • Uzasadnia swoje zdanie w dyskusji • Gromadzi informacje o bohaterze • Prezentuje przygody bohatera w dowolnej formie • Redaguje wypowiedź w 1. os. liczby mnogiej czasu przeszłego na podany temat • Opowiada w imieniu grupy powiązanej wspólnymi dążeniami, emocjami, przekonaniem o wydarzeniu • Uzupełnia plan wydarzeń dziennika • Redaguje fragment dziennika w roli bohatera • Redaguje plan zdarzeń • Redaguje opowiadanie z narratorem trzecioosobowym i wszechwiedzącym • Tworzy zwięzłą notatkę o czynach bohatera • Redaguje uzasadnienie decyzji nagrodzenia bohatera • Redaguje dialog z wykorzystaniem czasowników we wskazanych formach • Redaguje wypowiedź bohatera, wyrażając życzenie w trybie rozkazującym • Redaguje wypowiedź, wyrażając potrzebę w trybie przypuszczającym • Korzysta z informacji zawartych w słowniku poprawnej polszczyzny • Czyta głośno tekst z odpowiednią intonacją i natężeniem głosu, oddając nastrój i uczucia bohatera • Sprawdza w odpowiednich źródłach poprawność formy czasowników • Poszukuje informacji na podany temat • Uzupełnia notatkę na podstawie wiersza <p>W DRODZE DO CELU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację bohaterów utworu • Omawia związek tytułu wiersza z jego treścią • Rozmawia na temat oceny postaci historycznej • Porządkuje na osi czasu fakty z życia postaci historycznej • Uzupełnia etapy podróży bohatera • Przedstawia wydarzenia w ciągu przyczynowo-skutkowym • Omawia akcję • Wyodrębnia wątek 	<p>W DRODZE DO CELU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wypowiada się obszernie na temat oceny postaci historycznej • Analizuje sytuację umożliwiającą realizację marzeń
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i stosuje zasady pisowni łącznej nie z przysłówkami pochodzącymi od przymiotników w stopniu równym • Zna i stosuje zasady pisowni rozdzielnej nie

<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje utwór jako jednowątkowy lub wielowątkowy • Opowiada o wydarzeniach fabuły • Określa temat wiersza • Odróżnia czasowniki dokonane od czasowników niedokonanych • Tworzy czasowniki dokonane i niedokonane od bezokoliczników • Rozpoznaje przysłówki jako nieodmienną część mowy • Zadaje pytania o przysłówki • Tworzy związki przysłówka z czasownikiem do opisu sytuacji przedstawionej na rysunku • Stopniuje przysłówki • Rozpoznaje przysłówki niepodlegające stopniowaniu • Stosuje zasady pisowni łącznej nie z przysłówkami pochodzącymi od przymiotników w stopniu równym • Stosuje zasady pisowni rozdzielnej nie z przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym oraz niepodlegającymi stopniowaniu • Przygotowuje ofertę biura podróży • Określa cel wycieczki • Opracowuje trasę wycieczki, korzystając z różnych źródeł informacji • Podaje informacje przydatne uczestnikom • Redaguje hasła reklamowe • Opracowuje mapki • Wykorzystuje podane słownictwo • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź • Redaguje notatkę biograficzną o postaci historycznej • Redaguje relację z wydarzeń w roli bohatera wg instrukcji • Uzupełnia notatkę • Redaguje opowiadanie wg instrukcji (miejsce i czas zdarzeń, losy bohaterów, szczegółowy plan zdarzeń) • Redaguje dialog z zastosowaniem przysłówków z przeczeniem nie <p>OCALMY ZIEMIĘ!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia związek tytułu z treścią wiersza • Identyfikuje podmiot zbiorowy • Wyjaśnia związki frazeologiczne • Określa przyczyny i skutki działalności człowieka w środowisku • Analizuje postępowanie bohaterów • Wskazuje różnice i podobieństwa postaw • Wyjaśnia znaczenie przenośne związków wyrazowych • Opisuje wrażenia po lekturze wiersza z 	<p>z przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym oraz niepodlegającymi stopniowaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa cechy notatki biograficznej • Redaguje hasła reklamowe • Analizuje metody perswazji i inscenizuje rozmowę w roli • W roli postaci przedstawionej na fotografii opisuje krajobraz, swoje odczucia i myśli <p>OCALMY ZIEMIĘ!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia i wyjaśnia związek tytułu z treścią wiersza • Objaśnia przenośne znaczenia obrazu poetyckiego • Identyfikuje elementy ikonografii • Proponuje rozwiązania sytuacji problemowych
---	--

- wykorzystaniem podanego słownictwa
- Odróżnia związki wyrazowe o znaczeniu dosłownym od związków o znaczeniu przenośnym
 - Określa nastrój wiersza
 - Rozpoznaje powtórzenie jako środek stylistyczny w wierszu
 - Określa funkcję powtórzenia w tekście
 - Określa temat utworu
 - Określa nadawcę, adresata, cel i temat listu
 - Rozpoznaje elementy listu oficjalnego
 - Odróżnia wyrazy wyrażające uczucia mówiącego od wyrazów służących do zawołania kogoś lub naśladowania dźwięków
 - Uzasadnia użycie formy rozkazującej czasowników
 - Rozpoznaje zaimek w tekście
 - Wprowadza zaimki do tekstu w zamian za rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek
 - Unika powtórzeń, stosując zaimki
 - Zadaje pytania o zaimek
 - Zastępuje zaimek odpowiednią częścią mowy
 - Odróżnia zaimki odmieniające się od nieodmieniających
 - Określa formę gramatyczną zaimków
 - Stosuje formy dłuższe zgodnie z zasadami
 - Używa poprawnych form zaimków
 - Określa przypadek rzeczowników w związku z przyimkiem
 - Tworzy związki rzeczowników z przyimkami
 - Rozpoznaje przyimek jako niesamodzielną część mowy określającą relację dotyczącą miejsca, czasu
 - Rozpoznaje przyimek w wrażeniu przyimkowym
 - Uzupełnia tekst wyrażeniami przyimkowymi
 - Łączy przyimki z rzeczownikiem w odpowiednim przypadku
 - Rozpoznaje w tekście wykrzyknik jako nieodmienną część mowy
 - Odróżnia wyrazy wyrażające uczucia mówiącego od wyrazów służących do zawołania kogoś lub naśladowania dźwięków
 - Rozpoznaje w tekście partykułę jako nieodmienną i niesamodzielną część mowy
 - Określa funkcję partykuły w tekście
- Odróżnia i analizuje związki wyrazowe o znaczeniu dosłownym od związków o znaczeniu przenośnym
 - Przygotowuje muzyczną ilustrację wiersza
 - Odczytuje myśl główną plakatu
 - Analizuje celowość zastosowania powtórzeń
 - Analizuje celowość zastosowania wielkiej litery rzeczowników pospolitych
 - Zna i stosuje w pisowni przeczenie *nie* zgodnie z zasadami ortograficznymi
 - Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź syntetyzującą informacje
 - Na podstawie różnych źródeł ustala znaczenie znaków informacyjnych i miejsce ich występowania

- Określa funkcję wykrzykników w wypowiedzi
- Zapisuje słownie liczebniki główne i porządkowe
- Wypisuje z tekstu czasowniki dokonane
- Stosuje poprawne formy wyrazu
- Nazywa części mowy
- Określa formy gramatyczne wyrazów odmiennych
- Stosuje zasady pisowni rozdzielnej przyimków
- Poprawnie zapisuje przyimki powstałe z połączenia kilku wyrazów
- Stosuje w pisowni przeczenie *nie* zgodnie z zasadami ortograficznymi
- Wyszukuje informacje w tekście
- Gromadzi informacje dotyczące osoby mówiącej w wierszu
- Gromadzi określenia do opisu drogi przedstawionej w utworze
- Redaguje tekst z wyrażeniami przyimkowymi
- Używa wyrażeń przyimkowych określających stosunki przestrzenne
- Tworzy pracę graficzną na dany temat
- Rozpoznaje pytanie, przeczenie, przypuszczenie, potwierdzenie, polecenie, wzmocnienie sensu wypowiedzi
- Stosuje partykuły i wykrzykniki w wypowiedzi
- Redaguje fragment pamiętnika w roli bohatera
- Przekształca tekst na wypowiedź w czasie przeszłym
- Opisuje drogę
- Projektuje zdarzenia rozpoczynające akcję filmu
- Redaguje list oficjalny
- Opisuje plakat
- Uzupełnia plan główny podpunktami planu szczegółowego
- Oddaje nastój wiersza, czytając na głos
- Stosuje poprawne formy wyrazu, wykorzystując informacje ze słownika poprawnej polszczyzny

ŚWIAT LUDZKICH SPRAW

- Opowiada o wydarzeniach fabuły z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Porządkuje wydarzenia tworzące akcję
- Rozpoznaje epizody w fabule
- Wyjaśnia tytuł utworu
- Wyjaśnia przenośne znaczenie przysłowia zawartego w tytule utworu

ŚWIAT LUDZKICH SPRAW

- Rozpoznaje epizody w fabule
- Odróżnia elementy należące do fabuły od elementów akcji utworu
- Opisuje szczegółowo wrażenia po przeczytaniu komiksu
- Analizuje i ocenia zachowanie bohaterów z

<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa wrażenia po przeczytaniu komiksu • Ocenia zachowanie bohaterów z wykorzystaniem słownictwa • Podaje przykłady komicznych zachowań, sytuacji i wypowiedzi bohaterów komiksu • Wyjaśnia związek tytułu z treścią utworu • Rozpoznaje wyrazy dźwiękonaśladowcze • Określa funkcje wyrazów dźwiękonaśladowczych • Wymienia elementy rytmizujące wiersz • Charakteryzuje narratora • Opisuje odczucia podmiotu lirycznego • Określa przyczyny przeżyć podmiotu lirycznego • Cytuje wypowiedź podmiotu lirycznego informującą o przeżyciach • Rozpoznaje cechy baśni w opowiadanych utworze • Wymienia elementy świata przedstawionego • Opowiada zwięźle fabułę • Odnosi do własnych doświadczeń sytuację przedstawioną w utworze • Określa cechy gatunkowe baśni • Przypisuje zwierzętom i roślinom ustalone znaczenia • Opowiada treść bajki • Wypisuje bohaterów utworu • Nazywa cechy bohaterów • Odróżnia wiersz od prozy • Identyfikuje bajkę • Czyta głośno bajkę • Tworzy bajkę wg wskazówek • Odnosi przeżycia postaci przedstawionych na ilustracji do własnych doświadczeń • Identyfikuje komiks • Formułuje morał • Nazywa wydarzenia • Odczytuje uczucia postaci przedstawionych na ilustracji z gestów, mimiki, postawy ciała • Opisuje sytuację przedstawioną na ilustracji z użyciem zdań pytających lub rozkazujących • Określa sytuację wymagającą użycia określeń wykrzyknikowych • Rozpoznaje wypowiedzenia ze względu na cel wypowiedzi, zabarwienie uczuciowe, obecność orzeczenia • Nadaje tytuły rysunkom, stosując zdania pojedyncze • Przekształca zdanie pojedyncze na zdanie złożone • Rozpoznaje wypowiedzenia wykrzyknikowe • Nazywa emocje i uczucia wyrażone za 	<p>wykorzystaniem słownictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcje wyrazów dźwiękonaśladowczych • Omawia sposób ujawniania się narratora • Określa sytuację wypowiedzi podmiotu lirycznego • Porównuje utwory o tym samym motywie • Wyjaśnia przenośny sens wypowiedzi bohaterów • Odnosi przeżycia postaci przedstawionych na ilustracji do własnych doświadczeń i analizuje je • Wyjaśnia główną myśl utworu • Formułuje morał • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź opisującą dźwięki • Tworzy tekst dyktanda sprawdzającego znajomość zasad ortograficznych oraz wyjątków w pisowni <i>rz, ż, ch, h</i>
--	---

pomocą wypowiedzeń wykrzyknikowych

- Rozpoznaje orzeczenia
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych
- Zadaje pytania do wyrazów w związku wyrazowym
- Rozpoznaje podmiot
- Wyróżnia określenia podmiotu i orzeczenia
- Rozpoznaje zdanie rozwinięte i nierozwinięte
- Rozbudowuje zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte
- Uzasadnia użycie *rz, ż, ch, h* w wyrazach
- Podaje przykłady odstępstw od reguł pisowni *rz, ż, ch, h*
- Stosuje zasady interpunkcji w zdaniach złożonych
- Stosuje znaki interpunkcyjne dla podkreślenia emocji i uczuć
- Wyraża uczucia związane z sytuacją, wykorzystując podane słownictwo
- Formułuje zasady zachowania się stosownego do uczuć postaci
- Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat
- Gromadzi informacje o miejscu zdarzenia
- Opisuje wygląd postaci fantastycznej
- Redaguje wypowiedź uzasadniającą z użyciem zdań złożonych oznajmujących
- Redaguje plan tekstu z zastosowaniem równoważników zdań
- Redaguje wypowiedź uzasadniającą w roli bohatera wiersza
- Opisuje miejsce i uczucia z nim związane z wykorzystaniem słownictwa
- Redaguje opowiadanie w czasie przeszłym z opisem miejsca, bohatera
- Redaguje życzenia w nawiązaniu do bohatera baśni
- Redaguje opowiadanie na podstawie ilustracji z użyciem wyrazów z *rz, ż, ch, h*
- Określa dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów, korzystając ze słownika języka polskiego

DZIEŃ JAK CO DZIEŃ

- Opisuje reakcję bohaterów
- Opisuje sytuację ujawniającą określone postawy i zachowania
- Nazywa i porównuje cechy postaci po zmianie sytuacji
- Rozpoznaje zdrobnienie
- Nazywa uczucia ujawniające się w wypowiedzi osoby mówiącej
- Wyjaśnia związek motta z treścią utworu
- Nazywa swoje wrażenia po przeczytaniu

DZIEŃ JAK CO DZIEŃ

- Analizuje przyczyny decyzji i obaw bohaterów
- Nazywa, analizuje i porównuje cechy postaci po zmianie sytuacji
- Wykorzystuje informacje z tekstu do opisu obyczajów
- Rozpoznaje elementy scenariusza filmowego

<p>tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazywa cechy, które powinien mieć dziennikarz • Odnosi do własnych doświadczeń sytuację przedstawioną w wierszu • Odnosi do własnych doświadczeń zdarzenia przedstawione w utworze • Charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • Określa temat fragmentu tekstu • Nadaje tytuł fragmentowi tekstu • Odnosi do własnego doświadczenia sytuację przedstawioną w utworze • Odróżnia fakty od opinii • Odróżnia informacje dziennikarskie od reklamy • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • Wyjaśnia znaczenie związku wyrazowego <i>szyfowa praca</i> • Porządkuje w zdania wyrazy w rozsypankach • Uzupełnia zdania określeniami • Tworzy związki wyrazowe wyrazu określanego z wyrazem określającym • Zadaje pytania o wyrazy podrzędne • Rozpoznaje szereg • Wypisuje związek podmiotu i orzeczenia wg wzoru • Rozpoznaje związek główny i związki poboczne w zdaniu • Odróżnia grupę podmiotu od grupy orzeczenia • Oddziela kreską grupę podmiotu od grupy orzeczenia • Wypisuje związki wyrazowe wg wzoru • Zadaje pytania do podanych na wykresie związków wyrazowych • Wykonuje wykresy zdań • Układa zdania wg wykresu • Tworzy związki rzeczownika z wyrazami określającymi • Nazywa części mowy, którymi są wyrażone określenia rzeczownika • Rozpoznaje przydawkę w związku z rzeczownikiem • Przyporządkuje wykres logiczny do podanego zdania • Formułuje pytania otwarte dotyczące treści tekstu • Opracowuje graficzną instrukcję, posługując się piktogramami • Redaguje instrukcję wg wskazówek • Wyszukuje w tekście informacje • Notuje wnioski z rozmowy na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje zapis wybranej sceny scenariusza • Przedstawia dramę na temat wynikający z tekstu • Rozróżnia pracę dziennikarzy prasowych, radiowych i telewizyjnych • Prezentuje wątki mitu w różnej formie przekazu informacyjnego: programu telewizyjnego, radiowego, tekstu do gazety codziennej lub internetu • Podaje przykłady innych tekstów kultury wyrażające podobną intencję • Dyskutuje na temat zasad w pracy dziennikarza • Redaguje dalszy ciąg opowiadania z zastosowaniem zdrobnień • Dyskutuje o zasadności przestrzegania zwyczajów • Redaguje fragment scenariusza filmowego • Redaguje relacje • Tworzy tekst uzasadniający negatywną/pozytywną postawę bohatera wg schematu rozprawy sądowej • Redaguje relacje z przebiegu rozprawy • Wnioskuje o cechach postaci na podstawie jej zachowania • Ocenia postępowanie bohatera
--	--

- Tworzy przepis kulinarny wg instrukcji
- Eliminuje zbędne informacje z tekstu
- Podaje znaczenie słów wg opisu
- Podaje słowa na podstawie opisu hasła
- Odróżnia informacje ważne od drugorzędnych
- Redaguje zakończenie tekstu
- Przedstawia historię w formie planu wydarzeń
- Streszcza tekst do określonej objętości
- Redaguje streszczenie
- Stosuje przydawkę w wypowiedzi

GDY ŚWIAT STAJE NA GŁOWIE

- Odróżnia informacje prawdziwe od fałszywych
- Opowiada wydarzenia fabuły wg schematu
- Wyjaśnia znaczenie przenośne
- Nazywa uczucia i emocje wywołane lekturą tekstu
- Identyfikuje pamiętnik
- Nazywa wrażenia wywołane lekturą tekstu
- Nazywa uczucia bohatera
- Charakteryzuje bohatera przed zmianą i po zmianie
- Omawia element świata przedstawionego w utworze
- Określa przyczyny i skutki zachowania bohaterów
- Omawia wydarzenia fabuły, odpowiadając na pytania do tekstu
- Określa elementy świata przedstawionego
- Analizuje uczucia bohaterów i ich przyczyny w określonych sytuacjach
- Rozpoznaje punkt kulminacyjny
- Identyfikuje przypowieść
- Omawia fabułę przypowieści
- Rozróżnia: bogów, ludzi, herosów
- Opisuje osiągnięcia postaci mitologicznych
- Nazywa cechy postaci, stosując porównania do bohaterów mitologicznych
- Wyodrębnia punkty planu akcji
- Określa temat utworu
- Odczytuje główną myśl mitu
- Odróżnia opis od artykułu z gazety
- Rozpoznaje teksty użytkowe i informacyjne
- Odróżnia teksty literackie od tekstów użytk.
- Gromadzi informacje o faktach
- Grupuje skojarzenia wokół pojęć
- Ocenia propozycje alternatywnych rozwiązań
- Cytuje wypowiedź postaci
- Odnosi do własnych doświadczeń sytuację

GDY ŚWIAT STAJE NA GŁOWIE

- Określa przyczyny swoich uczuć i emocji
- Analizuje przeżycia bohatera
- Wnioskuje o pozasłownych sposobach eksponowania znaczeń
- Wyjaśnia przenośne znaczenie wypowiedzi bohatera
- Identyfikuje nowelę
- Analizuje zachowanie postaci, odwołując się do odpowiednich fragmentów tekstu
- Wnioskuje o znaczeniu słowa na podstawie kontekstu
- Odczytuje przenośne znaczenie informacji przedstawionych na plakacie
- Odczytuje intencję autora plakatu
- Uczestniczy w rozmowie na temat samotności
- Formułuje wnioski z dyskusji z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Syntetyzuje treść opowiadania: określa cel, działania bohatera i ich skutki
- Dyskutuje o wartościach w sytuacjach kryzysowych
- Opisuje ideę tolerancji związkami frazeologicznymi
- Wyszukuje w źródłach informacji plakat społeczny o wskazanej tematyce
- Podaje przykłady przypowieści, korzystając z różnych źródeł
- Opisuje swoje zachowania w sytuacjach trudnych

przedstawioną w utworze

- Odnosi do własnego doświadczenia sytuację przedstawioną w lekturze
- Formułuje pouczenie wynikające z treści przypowieści
- Odczytuje informacje przedstawione na plakacie
- Określa cel plakatów społecznych
- Identyfikuje plakat społeczny
- Projektuje plakat społeczny
- Porządkuje kompozycję opisu rzeźby, wyodrębniając wstęp, rozwinięcie, zakończ.
- Odróżnia posąg od popiersia, płaskorzeźby
- Rozpoznaje mitologiczne postacie przedstawione na rysunku po ich atrybutach
- Odróżnia fakty od opinii
- Wyjaśnia przenośne znaczenie związku wyrazowego
- Nazywa zastosowany w tekście środek artystyczny
- Odczytuje znaczenia związków fraz.
- Odczytuje intencję wypowiedzi
- Podaje przykłady sytuacji określonych związkami frazeologicznymi
- Wyjaśnia znaczenie związków wyrazowych pochodzenia mitologicznego
- Zadaje pytanie o wyraz określany w związku wyrazowym z czasownikiem
- Rozpoznaje okolicznik
- Rozpoznaje dopełnienie
- Tworzy związki czasowników z okol.
- Tworzy związki czasowników z dopełnieniem
- Odnosi opis zachowania do własnych doświadczeń
- Tworzy związki wyrazowe z wyrazem określonym do wykresów logicznych zdania pojedynczego
- Łączy zdania pojedyncze w zdania złożone
- Wypisuje związki wyrazowe ze zdania pojedynczego
- Wykonuje wykres logiczny zdania pojedynczego
- Rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte
- Nazywa części zdania
- Stosuje zasady poprawnej pisowni *rz* po spółgłoskach
- Przytacza zasadę ortograficzną, uzasadniając pisownię *rz* po spółgłoskach
- Rozpoznaje wyjątek
- Stosuje interpunkcję w zdaniach złożonych zgodnie z zasadami
- Gromadzi informacje o bohaterze

- Uzasadnia swoje zdanie
- Opisuje swoje uczucia w określonych sytuacjach
- Formułuje wnioski dotyczące przeżyć bohaterów
- Opisuje człowieka tolerancyjnego, korzystając z podanych sformułowań
- Wymienia przykłady nietolerancji
- Wymienia skutki nietolerancji
- Podejmuje dyskusję na temat funkcji plakatów społecznych
- Przyporządkowuje akapit do informacji z tekstu
- Redaguje instrukcję, stosując zdania w trybie rozkazującym
- Odpowiada na pytania do tekstu w formie zdania pojedynczego
- Projektuje inne zakończenie mitu
- Redaguje list z opisem swoich uczuć i pragnień
- Redaguje zakończenie opowiedzianej historii
- Streszcza tekst do określonej objętości
- Redaguje rozmowę w roli bohatera, krytykując postawę nietolerancyjną
- Opracowuje scenariusz filmowy na motywach utworu
- Opisuje rzeźbę wg instrukcji z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Redaguje rozmowę między bohaterami mitologicznymi, odnosząc się do wątków mitologicznych

TWÓRCA I DZIEŁO

- Charakteryzuje osobę mówiącą wg schematu
- Omawia obrazy poetyckie
- Wyjaśnia tytuł wiersza
- Nadaje imiona bohaterom
- Opisuje miejsce akcji
- Nadaje tytuł historii
- Wyodrębnia sceny w planie szczegółowym
- Identyfikuje bohaterów utworu
- Rozpoznaje środki stylistyczne: apostrofa, epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, powtórzenie, zdrobnienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze
- Przypisuje przedmiotom cechy istot żywych, człowieka
- Opisuje rekwizyty
- Opisuje charakterystyczne elementy ubioru
- Prezentuje tekst w klasie
- Stosuje porządek alfabetyczny, tworząc słowniczek pojęć filmowych
- Identyfikuje uczestników wywiadu

TWÓRCA I DZIEŁO

- Rozpoznaje i określa funkcję środków stylistycznych: apostrofa, epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, powtórzenie, zdrobnienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze
- Przygotowuje słuchowisko wg instrukcji
- Sprawdza repertuar teatrów
- Wyszukuje informacje na temat spektakli
- Starannie wymawia wyrazy wg wskazówek artykulacyjnych
- Omawia różnice między zapisem a wymową głosek
- Akcentuje wyrazy zgodnie z zasadami (2., 3. 4. sylaba od końca)
- Rozmawia o zasadach obowiązujących odbiorców dzieł sztuki
- Wyraża opinię na temat wydarzeń kulturalnych, wykorzystując słownictwo z ramki

<ul style="list-style-type: none"> • Określa cel i temat wywiadu • Identyfikuje wywiad • W wywiadzie rozpoznaje prezentację osoby, temat, podsumowanie • Notuje wyrazy określające utwory muz. • Odczytuje informacje przedstawioną na rysunku: nazywa sytuację, identyfikuje uczestników • Odróżnia samogłoski od spółgłosek • Rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne • Dzieli głoski na nosowe i ustne • Dzieli głoski na twarde i miękkie • Poprawnie zaznacza miękkość spółgłosek w piśmie • Odczytuje informacje o spektaklu z programu przedstawiania • Określa cel tworzenia plakatów teatralnych i programów przedstawienia • W języku potocznym odróżnia wymowę staranną od wymowy potocznej • Określa intencję ogłoszenia • Wyszukuje brakujące informacje w ogłoszeniu • Stosuje zasadę pisowni <i>q, ę</i> w wyrazach pochodzenia rodzimego i <i>om, on, em, en</i> w wyrazach pochodzenia obcego • Tworzy zaproszenie wg instrukcji • Redaguje wypowiedź na temat pracy zespołu teatralnego w roli: aktora, reżysera, scenografa, dekoratora, reżysera dźwięku, reżysera światła • Uczestniczy w rozmowie kierowanej pytaniami w roli widza • Formułuje pytania o informacje przedstawionych na plakacie • Tworzy notatkę w formie schematu przedstawiającą etapy pracy nad filmem • Uczestniczy w rozmowie kierowanej pytaniami na temat ulubionych filmów i aktorów, wykorzystując wybrane sformułowania • Tworzy dłuższą wypowiedź na temat związany z filmem • Stosuje układ treści i grafikę w zapisie wywiadu • Redaguje ogłoszenie związane z wybraną sytuacją • Opisuje fotografię z wykorzystaniem podanych związków wyrazowych • Redaguje pracę, odwołując się do swojej wyobraźni • Redaguje szczegółowy plan wydarzeń • Głośno czyta fragment roli 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia teksty scenariusz teatralny • Czyta utwór, uwzględniając płynne odczytanie, poprawną wymowę i akcentowanie, odpowiednią intonację i barwę głosu • Dokonuje parafrazy wiersza na opowiadanie/komiks/tekst na scenę/kolaż/rysunek • Wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat cech gatunków muzycznych • Czyta głośno tekst, dostosowuje głos, tempo do nastroju i uczuć bohatera • Sprawdza w słowniku poprawnej polszczyzny wymowę podanych wyrazów • Inscenizuje wywiad z reżyserem filmowym wg instrukcji • Redaguje wywiad, wykorzystując informacje biograficzne o postaci • Uczestniczy w dyskusji na podany temat
---	---

- Czyta tekst roli, stosując zasady starannej wymowy
- ZAPRASZAMY DO ŚWIATA SZTUKI**
- Nazywa swoje emocje widza, słuchacza, czytelnika
 - Przedstawia własne rozumienie utworu
 - Odróżnia realizm od fantastyki
 - Charakteryzuje bohatera realistycznego
 - Prezentuje postać architekta i jego dzieło
 - Określa temat wypowiedzi rozmówcy
 - Rozpoznaje dziedzinę sztuki na podstawie kontekstu wypowiedzi
 - Nazywa reakcję odbiorców muzyki
 - Przyporządkowuje objaśnienia do wyrazów związanych z muzeum
 - Dokonuje adaptacji utworów wg instrukcji
 - Omawia różnice między kopią a reprodukcją
 - Odróżnia informacje prawdziwe od fałszywych
 - Wyodrębnia z tekstu opinię o pracy architekta
 - Cytuje słowa rozmówcy
 - Przytacza fragmenty identyfikujące osobę opowiadającą o zdarzeniach
 - Charakteryzuje osobę opowiadającą o zdarzeniach, analizując formę czasowników
 - Rozpoznaje neologizmy
 - Tworzy neologizmy
 - Odróżnia informacje zgodne z treścią tekstu od niezgodnych
 - Odczytuje intencję wypowiedzi
 - Wnioskuje o znaczeniu słowa z kontekstu
 - Wyjaśnia przenośne znaczenie wypowiedzi
 - Rozpoznaje przysłowia i związki frazeologiczne
 - Rozróżnia argumenty za i przeciw
 - Poprawnie odmienia wyraz muzeum
 - Nazywa części mowy w zdaniu pojedynczym
 - Rozpoznaje wypowiedzenie oznajmujące, pytające, rozkazujące
 - Układa zdania z podanymi wyrazami z przeczeniem *nie*
 - Formułuje pytania do wywiadu z postacią historyczną
 - Uzupełnia wniosek na temat zdarzeń przedstawionych w tekście komizmu
 - Opisuje budynek
 - Opisuje budynki przedstawione na zdjęciu z uwzględnieniem ich przeznaczenia
 - Uzupełnia oś czasu informacjami biograficznymi z życia Fryderyka Chopina
 - Poszukuje informacji na temat muzeów
 - Sporządza notatkę na temat korzyści zwiedzania muzeów

ZAPRASZAMY DO ŚWIATA SZTUKI

- Dokonuje adaptacji utworów wg instrukcji
- Dochodzi znaczenia słów na podstawie kontekstu
- Objaśnia neologizmy
- Wyjaśnia przenośne znaczenie wypowiedzi
- Uczestniczy w rozmowie na temat pracy wykonywanej przez architektów i artystów
- Redaguje wypowiedź z użyciem różnych typów wypowiedzeń w roli postaci
- Redaguje list gratulacyjny w roli uczestników koncertu Fryderyka Chopina, opisując uczucia słuchacza
- Opisuje swoje odczucia odbiorcy muzyki Chopina
- Redaguje wypowiedź o swoich preferencjach widza, słuchacza, czytelnika
- Redaguje dalszy ciąg wiersza, stosując neologizmy
- Redaguje wypowiedź o swoich preferencjach widza, słuchacza, czytelnika
- Redaguje dalszy ciąg wiersza, stosując neologizmy

<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia współczesne sposoby pozyskiwania informacji • Wyszukuje w okolicy budowle użytkowe • Wyszukuje informacje o znanym architekcie i jego dziełach • Notuje założenia projektów architektonicznych • Wskazuje właściwe źródło informacji spośród podanych słowników 	
--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JEZYKA POLSKIEGO

kl. VI

WYMAGANIA	
PODSTAWOWE	PONADPODSTAWOWE
<p>MIĘDZY DZIECIŃSTWEM A DOROSŁOŚCIĄ Nastolatek? To ja!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje powtórzenie • Omawia problematykę podjętą w utworze w nawiązaniu do własnych doświadczeń • Omawia temat opowiadania w kilkudzaniowej wypowiedzi • Formułuje temat wiersza • Analizuje przeżycia narratora – bohatera • Charakteryzuje narratora • Charakteryzuje bohaterów • Nazywa cechy postaci • Ocenia zachowanie bohatera • Przedstawia sytuację bohaterów, ich działania, cele • Odwołuje się do własnych obserwacji i doświadczeń w rozmowie o bohaterach utworu • Omawia temat opowiadania w kilkudzaniowej wypowiedzi • Omawia funkcje powtórzenia w tekście • Dostosowuje wypowiedź do rozmówcy • Formułuje wypowiedź zgodnie z zamierzonym celem • Eliminuje wyrazy obcego pochodzenia w zdaniu • Do wyrazów obcego pochodzenia podaje polskie odpowiedniki • Z gestów, mimiki i postawy ciała wnioskuje o znaczeniu słowa 	<p>MIĘDZY DZIECIŃSTWEM A DOROSŁOŚCIĄ Nastolatek? To ja!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia sytuację bohaterów, ich działania, cele • Charakteryzuje postawy bohaterów • Omawia problematykę współczesnej poezji dziecięcej • Odróżnia wyrazy rodzime od wyrazów obcego pochodzenia • Tworzy poprawne formy gramatyczne czasowników • Odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich • Tworzy poprawne formy gramatyczne rzeczowników • Omawia środki podtrzymujące kontakt ze słuchaczem • Dyskutuje na podany temat • Przeprowadza dyskusję • Formułuje wnioski z dyskusji • Sporządza notatkę dotyczącą działań bohaterów

- Określa sytuację komunikacyjną na podstawie wypowiedzi postaci
- Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy
- Rozpoznaje bezokoliczniki
- Rozpoznaje formy bezosobowe czasownika
- Odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
- Określa formy gramatyczne czasowników
- Omawia funkcje form czasownika w tekście
- Określa stronę czasownika
- Przekształca zdania z konstrukcji czynnej na konstrukcję bierną i odwrotnie
- Rozpoznaje formy gramatyczne rzeczownika
- Wyszukuje fragmenty tekstu
- Tworzy komiks
- Uczestniczy w dyskusji
- Redaguje opowiadanie
- Formułuje pytania do tekstu

Dorastanie

- Omawia zachowanie postaci
- Konfrontuje zachowanie postaci z własnymi doświadczeniami
- Porównuje środowiska życia bohaterów
- Odnosi problematykę utworu do własnych doświadczeń
- Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach
- Przyporządkowuje cechy bohaterom
- Nazywa środki poetyckie
- Opisuje swoje wrażenia po wysłuchaniu piosenki
- Charakteryzuje narratora i bohaterów
- Łączy doświadczenia bohaterów z własnymi
- Określa cechy utworu przeznaczonego do śpiewania
- Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach
- Określa temat artykułu
- Cytuje fragmenty artykułu
- Przypisuje artykuł do tekstu publicystycznego

Dorastanie

- Omawia zachowanie postaci
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Wyjaśnia przenośne znaczenie wiersza
- Omawia problematykę utworu
- Odczytuje uniwersalne znaczenie przypowieści
- Wyjaśnia przenośne znaczenia
- Identyfikuje opowiadanie obyczajowe
- Identyfikuje adresata plakatu
- Uzasadnia swoje zdanie
- Redaguje pracę na temat wartości wynikających z utworu
- Tworzy tekst z mottem w dowolnej formie literackiej
- Omawia sposób oddziaływania na odbiorcę
- Zapisuje spostrzeżenia w formie notatki słownej i graficznej

- Wyjaśnia tytuł tekstu
- Określa problemy bohatera
- Opisuje odczucia bohatera
- Odnosi doświadczenia bohaterów do własnych doświadczeń
- Odnosi treści tekstów kultury do własnych doświadczeń
- Rozpoznaje plakat reklamowy
- Odczytuje przesłanie plakatu
- Określa adresata artykułu
- Interpretuje głosowo utwór

- Rozpoznaje przymiotniki
- Określa przypadek, liczbę, rodzaj przymiotnika
- Stopniuje przymiotniki
- Używa przymiotników w stopniach wyższym i najwyższym
- Rozpoznaje liczebniki
- Rozróżnia liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe, zbiorowe i nieokreślone
- Zapisuje słownie liczebniki
- Określa przypadek, liczbę, rodzaj liczebników
- Zastępuje liczby liczebnikami nieokreślonymi
- Poprawnie wymawia liczebniki
- Gromadzi informacje na temat bohatera, sytuacji
- Wyszukuje fragmenty w tekście
- Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na podany temat
- Redaguje pracę w dowolnej formie na określony temat
- Opisuje sytuację przedstawioną na obrazie
- Formułuje argumenty
- Gromadzi słownictwo do opisu postaci
- Nakłania adresata do zmiany decyzji
- Tworzy dalszy ciąg historii bohaterów
- Redaguje artykuł
- Opowiada treść utworu
- Redaguje notatkę
- Notuje w tabeli informacje z tekstu
- Redaguje dalszy ciąg historii bohatera
- Opisuje postać przymiotnikami złożonymi

- Tworzy notatkę na temat postawy osoby mówiącej w wierszu z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Uzasadnia swoje zdanie
- Tworzy dalszy ciąg wypowiedzi bohatera
- Redaguje komentarz o charakterze argumentacyjnym
- Redaguje list do osoby dorosłej o charakterze argumentacyjnym

Wyrazić najważniejsze

- Identyfikuje bohatera
- Nazywa cechy, nastrój postaci
- Zna mit o Tezeuszu i Ariadnie
- Charakteryzuje bohatera
- Określa czas zdarzeń
- Identyfikuje bohaterów zdarzeń
- Rozpoznaje czasownik przechodni
- Przekształca konstrukcję czynną na bierną
- Nazywa części mowy
- Określa formy gramatyczne
- Rozumie sformułowanie *slang młodzieżowy*
- Wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego
- Stosuje w dialogu związek frazeologiczny
- Podejmuje próby przekształcenia wypowiedzi zgodnie z zasadami kultury języka
- Podejmuje próby zastosowania środków perswazji w reklamie
- Podejmuje próby redagowania reklamy
- Porządkuje informacje o bohaterze
- Wyszukuje w tekście informacje i porządkuje je
- Redaguje kartkę z dziennika
- Opisuje ilustrację z wykorzystaniem związków wyrazowych
- Redaguje wypowiedź w roli bohatera wiersza
- Odpowiada na pytania do tekstu
- Próbuje omówić motywację bohatera
- Formułuje pochwałę działań bohatera
- Podejmuje próbę redagowania charakterystyki postaci na podstawie planu

Wyrazić najważniejsze

- Odczytuje problematykę mitu
- Wyjaśnia sformułowanie *slang młodzieżowy*
- Określa poprawnie formy gramatyczne
- Określa sytuacje użycia związku frazeologicznego
- Przekształca wypowiedź zgodnie z zasadami kultury języka
- Stosuje środki perswazji w reklamie
- Redaguje reklamę
- Omawia motywację bohatera
- Redaguje charakterystykę postaci na podstawie planu
- Tworzy plan charakterystyki
- Tworzy plan ramowy tekstu
- Podaje przykłady różnych tekstów kultury z motywem miłości

- Rozpoznaje plan charakterystyki
- Opisuje uczucia, myśli i zachowanie bohatera
- Redaguje plan ramowy zdarzeń
- Uzasadnia własne zdanie
- Redaguje charakterystykę postaci rzeczywistej
- Wyjaśnia hasło słownikowe synonimami

NASZE KORZENIE

Język to potęga

- Charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu
- Nazywa obrazy poetyckie
- Nadaje tytuł utworowi
- Charakteryzuje bohatera
- Nazywa obrazy poetyckie
- Wyjaśnia związek treści wiersza z rzeczywistością
- Określa temat tekstu
- Określa temat wiersza
- Rozpoznaje zasady skutecznej komunikacji międzypokoleniowej
- Uwzględnia w rozmowie zasady skutecznej komunikacji międzypokoleniowej
- Rozumie różnicę między językiem ogólnopolskim a środowiskowym
- Rozpoznaje związki frazeologiczne (frazelogizmy)
- Wyjaśnia popularne związki frazeologiczne
- Stosuje związki frazeologiczne
- Rozpoznaje przymiotniki
- Stopniuje przymiotniki
- Wymienia przykłady z tekstu
- Argumentuje tezę
- lirycznego i udziela na nie odpowiedzi
- Uzasadnia swoje zdanie
- Próbuje zapisać utwór XVI-wieczny współczesną polszczyzną
- Próbuje redagować notatkę biograficzną
- Cytuje
- Czyta tekst
- Sprawdza potrzebne informacje w odpowiednim słowniku lub innym źródle

NASZE KORZENIE

Język to potęga

- Odczytuje przenośne znaczenie przypowieści
- Wyjaśnia przenośne znaczenie związków wyrazowych
- Omawia zabiegi stylistyczne (środki poetyckie, rymy)
- Rozmawia na temat związku treści utworu z rzeczywistością
- Omawia przyczyny zmian w języku
- Określa zasady skutecznej komunikacji międzypokoleniowej
- Wyjaśnia różnicę między językiem ogólnopolskim a środowiskowym
- Wyjaśnia związki frazeologiczne
- Formułuje wypowiedź związaną z treścią wiersza w dowolnej formie literackiej
- Stawia pytania w roli podmiotu
- Zapisuje utwór XVI-wieczny współczesną polszczyzną
- Redaguje notatkę biograficzną
- Formułuje definicję pojęcia

Magia pamięci

- Nazywa cechy gatunkowe legendy

<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta ze słownika frazeologicznego języka polskiego • Odpowiada na pytania do tekstu <p>Magia pamięci</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje elementy świata przedstawionego • Określa nastrój opowieści • Rozpoznaje cechy gatunkowe legendy • Próbuje objaśniać znaczenia symboliczne elementów świata przedstawionego • Określa cechy gatunkowe legendy • Określa elementy świata przedstawionego • Podaje przykłady legend • Odróżnia fikcję prawdopodobną od fantastycznej • Przedstawia zdarzenia • Przedstawia postaci historyczne • Określa czas akcji • Identyfikuje narratora • Określa cele pisania kroniki • Określa cel pisania powieści historycznej • Gromadzi zdarzenia wokół wątku głównego i wątków pobocznych • Rozpoznaje powieść historyczną • Charakteryzuje bohatera literackiego • Identyfikuje podmiot liryczny • Określa genezę powstania utworu • Wyodrębnia obrazy poetyckie w wierszu • Stosuje zaimki w celu uniknięcia powtórzeń • Stosuje dłuższe i krótsze formy zaimka • Rozpoznaje zaimki odmienne i nieodmienne • Rozpoznaje przyimek w tekście • Rozpoznaje wyrażenia przyimkowe • Rozpoznaje przyimki proste i złożone • Określa przypadek rzeczownika w wyrażeniu przyimkowym • Rozpoznaje spójnik w tekście • Wyjaśnia funkcję spójnika w tekście • Łączy zdania składowe spójnikami • Rozpoznaje wykrzyknik i partykułę w tekście • Wyjaśnia funkcję wykrzyknika i partykuły w tekście • Klasyfikuje wykrzyknik i partykułę jako część mowy nieodmienną 	<ul style="list-style-type: none"> • Objaśnia znaczenia symboliczne elementów świata przedstawionego • Określa znaczenie legend dla kultury • Określa stosunek autora tekstu do bohatera • Podaje cechy powieści historycznej • Omawia elementy świata przedstawionego z wykorzystaniem informacji ze słownika terminów literackich • Stosuje przecinek przed spójnikiem zgodnie z zasadami • Stawia przecinek lub wykrzyknik po wykrzykniku • Formułuje wnioski na temat wiersza • Redaguje wypowiedź uzasadniającą tematykę utworu
--	---

- Redaguje opowiadanie o legendarnych początkach miejscowości
- Formułuje argumenty
- Opowiada treść legendy
- Redaguje dalszy ciąg legendy
- Redaguje dialog z użyciem krótszych i dłuższych form zaimka
- Uzupełnia dialog przyimkami złożonymi
- Redaguje notatkę biograficzną
- Stosuje wykrzyknik i partykuły w dialogu
- Czyta tekst legendy
- Wyszukuje w bibliotece szkolnej słowniki terminów literackich
- Korzysta ze słownika terminów literackich
- Omawia budowę definicji słownikowej

Czerpiemy z tradycji

- Charakteryzuje bohatera
- Wymienia bohaterów
- Omawia tematykę utworu, odpowiadając na pytania
- Wyodrębnia zdarzenia
- Określa miejsce akcji
- Nazywa cechy postaci
- Nazywa przeżycia bohatera
- Określa temat tekstu
- Identyfikuje autora wypowiedzi
- Określa zastosowanie instrukcji
- Omawia budowę i język instrukcji
- Wyróżnia przepis kulinarny jako rodzaj instrukcji
- Omawia nieostosowność sytuacji komunikacyjnej
- Rozpoznaje tekst informacyjny
- Dostosowuje styl do sytuacji składania życzeń
- Formułuje życzenia o charakterze oficjalnym i nieoficjalnym
- Podaje wyrazy bliskoznaczne do fragmentu tekstu
- Rozpoznaje zaimek
- Stosuje wykrzyknik i partykułę w dialogu
- Stosuje zasady pisowni partykuły *nie* z różnymi częściami mowy
- Wypisuje wyrazy z partykułą *nie* z tekstu
- Zapisuje informacje na schemacie

Czerpiemy z tradycji

- Określa funkcję elementów graficznych w komiksie
- Charakteryzuje narratora
- Wyodrębnia przysłowki i spójniki spajające tekst
- Określa funkcje zaimków i wyrażeń synonimicznych w spójności tekstu
- Wyodrębnia partykuły wpływające na spójność tekstu
- Porządkuje wypowiedź, uwzględniając kryteria spójności
- Określa części mowy z partykułą *nie*
- Zna zasady pisowni rozłącznej i łącznej partykuły *nie* z różnymi częściami mowy
- Tworzy plakat na podany temat
- Realizuje projekt edukacyjny
- Na podstawie definicji słownikowej wyjaśnia znaczenie wyrazów w kontekście

ZANURZENI W HISTORII

Rycerze i spadkobiercy

- Charakteryzuje podmiot liryczny

- Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu, powołując się na fragmenty utworu
- Gromadzi informacje o odczuciach i wrażeniach uczestników zdarzeń
- Tworzy notatkę
- Wyszukuje informacje na podany temat

ZANURZENI W HISTORII

Rycerze i spadkobiercy

- Charakteryzuje bohatera na podstawie jego wypowiedzi i innych postaci, narratora
- Wyodrębnia chronologicznie zdarzenia
- Omawia znaczenie utworów w kontekście XIX w. i współcześnie
- Charakteryzuje osobę mówiącą
- Odnosi do własnych doświadczeń i obserwacji zasady przedstawione w utworze
- Rozpoznaje wywiad
- Wyjaśnia związek frazeologiczny
- Wskazuje charakterystyczne cechy komiksu
- Podaje przykłady z własnego doświadczenia nawiązujące do tematyki wiersza
- Stosuje zasady kulturalnej rozmowy
- Rozpoznaje zdania pojedyncze w tekście
- Wyróżnia związek główny i związki poboczne w zdaniu pojedynczym
- Wypisuje związki wyrazowe w grupie podmiotu i grupie orzeczenia
- Tworzy wykres zdania pojedynczego
- Rozpoznaje szeregi
- Tworzy zdania zgodnie z zasadami szyku wyrazów w zdaniu
- Rozpoznaje podmiot
- Określa formy gramatyczne części mowy odmiennych
- Nazywa części zdania, określa części mowy, którymi zostały wyrażone
- Rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne
- Oddziela przecinkiem wyrazy w szeregu
- Redaguje tekst zachęcający do zwiedzania
- Redaguje charakterystykę według planu: przedstawia postać, opisuje jej charakter, ocenia bohatera

- Wyjaśnia znaczenia przenośne wyrazów w wierszu
- Omawia funkcję powtórzenia w tekście
- Omawia funkcję anafory
- Rozpoznaje człon podrzędny i nadrzędny w związkach wyrazowych
- Rozpoznaje zdania bezpodmiotowe
- Rozpoznaje rodzaje podmiotu: gramatyczny, logiczny, domyślny
- Nazywa części mowy w funkcji podmiotu
- Nazywa części mowy w funkcji orzeczenia
- Nazywa części zdania, określa części mowy, którymi zostały wyrażone
- Określa sytuację komunikacyjną wymagającą zastosowania języka potocznego lub oficjalnego
- Posługuje się wyrażeniami przyciągającymi uwagę słuchaczy, podtrzymującymi ją i wyrażającymi emocje relacjonującego
- Tworzy informację na stronie internetowej
- Relacjonuje zdarzenia
- Analizuje sytuację przedstawioną w utworze na metaplanie

Pionierzy

- Wyszukuje informacje na podany temat
- Nadaje tematy zgromadzonym informacjom
- Odpowiada na pytania do tekstu
- Tworzy notatkę na temat postaci
- Wyszukuje informacje na podany temat

Pionierzy

- Charakteryzuje bohatera wiersza
- Określa elementy świata przedstawionego
- Ocenia postać i jej osiągnięcia z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Wyjaśnia dosłowne i metaforyczne znaczenia
- Określa temat wiersza
- Oddziela przecinkiem jednorodne części zdania
- Układa zdania według schematów
- Uzupełnia zdania powtórzonym spójnikiem
- Określa formy gramatyczne części mowy odmiennych
- Sporządza wykres zdania pojedynczego
- Nazywa części zdania
- Określa części mowy, którymi zostały wyrażone
- Uzupełnia tekst przydawkami
- Układa zdania do podanych wykresów
- Rozpoznaje okoliczniki
- Rozróżnia okoliczniki miejsca, czasu, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia
- Określa formy gramatyczne części mowy odmiennych
- Układa zdania do podanych wykresów
- Nazywa części mowy w funkcji okolicznika
- Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne
- Rozpoznaje dopełnienie
- Rozróżnia dopełnienie bliższe i dalsze
- Określa formy gramatyczne części mowy odmiennych
- Nazywa części zdania
- Układa zdania do podanych wykresów
- Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka
- Redaguje wnioski

- Wyjaśnia przenośne znaczenie fragmentów wiersza
- Podaje metaforyczne znaczenia wyrazów
- Uzasadnia użycie przecinka lub jego brak
- Stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego
- Nazywa części mowy w funkcji przydawki
- Określa części mowy pełniące funkcje okoliczników
- Określa części mowy pełniące funkcje dopełnienia
- Redaguje wypowiedź oceniającą i wyrażającą emocje w roli postaci
- Uczestniczy w dyskusji
- Redaguje wnioski
- Tworzy notatkę graficzną

- Opisuje reakcje bohaterów opowiadania
- Argumentuje w krótkiej wypowiedzi tezę
- Tworzy notatkę, odpowiadając na pytania
- Wyszukuje fragmenty wiersza nawiązujące do obrazu
- Poszukuje odpowiedzi na pytania
- Poszukuje informacji na podany temat

Walcząc o wartości

- Rozpoznaje cechy legendy w wierszu
- Rozmawia o wrażeniach po przeczytaniu tekstu
- Charakteryzuje bohatera
- Ocenia postawę bohatera
- Określa cechy literatury fantastycznonaukowej
- Charakteryzuje bohatera
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Wyodrębnia obrazy poetyckie
- Odróżnia fakty od opinii
- Rozpoznaje tekst informacyjny
- Wykonuje wykres zdania
- Uzupełnia zdania wyrazami poza związkami w zdaniu
- Rozpoznaje wyrazy poza związkami w zdaniu
- Rozpoznaje części mowy
- Sporządza wykres zdania
- Wyszukuje wyrazy poza związkami w tekście
- Wyjaśnia funkcję przecinków w zdaniu
- Gromadzi fragmenty tekstu
- Redaguje wpis na forum społecznościowe
- Prezentuje postać rzeczywistą
- Formułuje argumenty
- Uzasadnia swoje zdanie
- Redaguje dalsze losy bohatera
- Redaguje list otwarty
- Tworzy wypowiedź na temat artykułu, uzupełniając zdania
- Formułuje pytania do tekstu
- Redaguje list oficjalny
- Wyszukuje informacje na podany temat
- Poszukuje informacji w różnych źródłach
- Tworzy notatkę, odpowiadając na pytania

Walcząc o wartości

- Omawia sposób przedstawienia bohaterów w wierszu
- Rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne fikcji literackiej
- Analizuje przyczyny zachowania postaci
- Podaje przysłowie mogące być komentarzem do przedstawionej historii
- Czyta wybrany fragment wiersza, oddając uczucia i emocje osoby mówiącej
- Wymienia części mowy mogące być wyrazami poza związkami w zdaniu
- Określa rodzaje orzeczenia
- Rozpoznaje rodzaje podmiotu
- Rozmawia na temat roli pieśni
- Tworzy legendę
- Wyjaśnia związek cytatu z główną myślą utworu
- Wykonuje plakat lub inną pracę graficzną
- Redaguje tekst informacyjno-reklamowy o słowniku
- Opracowuje hasło słownikowe do neologizmu
- Analizuje sytuację przedstawioną w utworze
- Interpretuje głosowo utwór
- Redaguje opis rzeźby
- Notuje wnioski na schemacie
- Zapisuje informacje w tabeli

- Selekcjonuje informacje na temat bohatera, miejsca i wydarzeń historycznych
- Poszukuje informacji w różnych źródłach na podany temat
- Objaśnia hasła z wykorzystaniem słowników
- Wyszukuje informacje w tekście
- Wykorzystuje informacje z różnych źródeł
- Odpowiada na pytania do tekstu

ZANURZENI W FANTAZJI

Jak twórcy

- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Rozpoznaje bohaterów, miejsce
- Przedstawia zdarzenia
- Podaje informacje o akcji i fabule
- Omawia sytuację przedstawioną w utworze
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Dzieli się swoimi wrażeniami po przeczytaniu wiersza
- Rozpoznaje dialog postaci
- Identyfikuje bohatera i podmiot liryczny
- Charakteryzuje podmiot liryczny
- Omawia elementy świata przedstawionego
- Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach
- Opowiada historię bohatera
- Opisuje zachowanie bohaterów
- Charakteryzuje narratora
- Charakteryzuje bohaterów
- Dzieli się swoimi wrażeniami na temat przeczytanego tekstu
- Rozpoznaje czytany utwór jako fantazy
- Podaje przykłady utworów należące do określonego gatunku
- Odczytuje informacje z obrazu
- Przytacza fragmenty tekstu wyjaśniające swoistość teatru
- Określa temat wiersza
- Omawia związek ilustracji z wierszem
- Porównuje sposób przedstawienia postaci w tekście i na ilustracji
- Odczytuje informacje z planszy
- Określa temat, cel i adresata artykułu

ZANURZENI W FANTAZJI

Jak twórcy

- Wyjaśnia słowa poety i je uzasadnia
- Omawia cechy literatury fantazy
- Określa sytuację przedstawioną w wierszu
- Porównuje utwory
- Wyjaśnia różnice między powieścią a opowiadaniem, baśnią a bajką, baśnią a legendą, nowelą a opowiadaniem
- Określa cechy gatunkowe poznanych utworów
- Formułuje refleksję do tematu wiersza
- Porównuje adaptację z pierwowzorem literackim
- Realizuje przedstawienie
- Projektuje scenografię filmową
- Omawia graficzne znaki spójności tekstu: tytuł i śródtytuł, akapit, znaki
- Dekoduje informacje przedstawioną na ilustracji
- Stosuje interpunkcję w celu osiągnięcia spójności tekstu: myślnik, dwukropek, nawias, średnik
- Redaguje scenkę dramatyczną
- Rozmawia na temat poezji
- Redaguje artykuł, stosując zasady spójności tekstu
- Analizuje budowę akapitów
- Przygotowuje i wygłasza przemówienie według wskazówek
- Redaguje opowiadanie na podstawie wiersza
- Określa rolę cytatu w dedykacji, podziękowaniu
- Realizuje projekt edukacyjny
- Poszukuje informacji o poecie
- Czyta poezję

- Określa charakter: oficjalny, nieoficjalny tekstów
- Określa cel dedykacji i podziękowania
- Określa adresata dedykacji i podziękowania
- Tworzy zdania złożone
- Sporządza wykres zdań złożonych
- Dobiera wykres do zdania złożonego
- Rozpoznaje orzeczenie w zdaniu
- Rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i zdania złożone podrzędnie
- Oddziela przecinkiem zdania składowe zgodnie z zasadami
- Redaguje opowiadanie
- Rozmawia na podany temat, uzasadniając swoje zdanie
- Tworzy tekst z wykorzystaniem elementów świata przedstawionego znanych utworów
- Redaguje dedykację
- Redaguje podziękowanie
- Redaguje streszczenie
- Tworzy dialog w roli, argumentując swoje zdanie z wykorzystaniem podanego słownictwa
- Formułuje pytania do tekstu
- Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu
- Redaguje dalszy ciąg historii bohatera
- Redaguje list oficjalny
- Gromadzi cytaty do dedykacji, podziękowania
- Wyszukuje informacje o artyście

Czas na relaks

- Określa czas i miejsce akcji
- Identyfikuje bohaterów i cel ich działań
- Określa nastrój towarzyszący zdarzeniom
- Omawia elementy świata przedstawionego, odpowiadając na pytania do tekstu
- Charakteryzuje bohaterów na podstawie fragmentów i cytatów
- Dzieli się wrażeniami po przeczytaniu tekstów
- Omawia związek treści utworu z
- Odgrywa rolę
- Określa temat wywiadu

Czas na relaks

- Wyjaśnia przerośnięte znaczenie elementów świata przedstawionego
- Formułuje problematykę przedstawioną w utworze
- Identyfikuje elementy świata przedstawionego znane z różnych utworów polskiej literatury
- Określa różnice w postrzeganiu fantastyki przez dzieci i przez dorosłych
- Odczytuje przerośnięte znaczenie wypowiedzi w wierszu
- Tworzy inscenizację tekstu
- Redaguje scenki dramatyczne
- Realizuje projekt edukacyjny

- | | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Rozróżnia: opis, opowiadanie, instrukcję, dialog• Omawia korzyści z tworzenia literatury, filmu• Określa funkcję ilustracji w powieści• Podaje synonimy do wskazanych pojęć• Rozmawia na temat utworów• Zachęca do obejrzenia filmu, stosując słownictwo oceniające i nakłaniające• Redaguje opowiadanie z dialogiem o dalszych losach bohaterów• Notuje informacje w tabeli | |
|---|--|